

Nederland vakantieland?

Het wordt steeds aantrekkelijker om je vakantie in eigen land door te brengen. In Nederland neemt de kans op mooi weer in de zomer toe, terwijl het aan de Spaanse costa's te heet wordt. Ook komen er meer voorzieningen voor recreatie rond de binnenwateren. Maar hoe zit het met de smalle stranden, watervervuiling en oververhitte steden in de zomer?

'In Nederland stijgt de vraag naar buitenrecreatie', zegt Bas Amelung. Hij is onderzoeker bij het International Centre of Integrative Studies (ICIS) in Maastricht. 'Die trend wordt versterkt door de klimaatverandering. De kans op mooi zomerweer neemt toe in Nederland. Dat is een belangrijke impuls voor het kusttoerisme in Zeeland en Holland.' Alvaro Moreno Sanchez van Wageningen Universiteit & Researchcentrum (WUR) heeft de

gevolgen van klimaatverandering op het toerisme in kaart gebracht. Aan het eind van deze eeuw zal het Middellandse Zeegebied te heet zijn voor de zomervakantie. Dit gebied is straks alleen nog leuk in het voor- en naseizoen.

Meer strandtoerisme Het wordt dus drukker in Cadzand, Domburg, Scheveningen en Zandvoort. En omdat de kans op mooi weer gedurende een

langere aaneengesloten periode toeneemt, verandert de recreatie. Nu komen er vooral dagjesmensen naar de kust. Naar verwachting zal dit verschuiven in de richting van verblijfsrecreatie. De accommodaties zullen hierop moeten worden aangepast. Kan de Nederlandse kust deze toeloop aan, is vervolgens de vraag. Zeespiegelstijging, zwaardere winterstormen en afkalvende duinstroken zijn serieuze bedreigingen. Brede stranden

De kust bij Scheveningen krijgt in de toekomst meer bezoekers te verwerken. Of het strand van Scheveningen hetzelfde aanzien behoudt, is echter de vraag.

zullen zeldzaam worden door verdere afslag. Rijkswaterstaat richt zich vooral op de veiligheid van de kustlijn door de bouw van zandbanken vóór de kust. De stranden laat men ongemoeid. Ondernemers in de recreatie zullen hier zelf fors in moeten investeren. Daar komt bij dat het Rijk uit veiligheidsoverweging tegen de bouw van grote accommodaties langs de kust is. Alles bij elkaar betekent dit dat de boulevards van Scheveningen en Egmond aan Zee er in de toekomst anders uit gaan zien. Gemeenten doen er goed aan hier nu al rekening mee te houden in hun bouwplannen.

Duurzame relatie Niet alleen de kust, ook het achterland gaat veranderen. Het heeft niet langer zin om te strijden tegen het water. Het is verstandiger om er een duurzame relatie mee aan te gaan. Dit kan door watersteden te bouwen, een fraaie combinatie van wonen en recreatie. Ook wonen óp het water wordt steeds vaker onderzocht. Er zijn al drijvende woningen in Huizen, op het Steigereiland in Amsterdam en in de Marina in Ool in Roermond. Bij het Gelderse Maasbommel staan buitendijks amfibische recreatiewoningen, die bij hoog water in de uiterwaarden meedrijven op de waterstand. In de Haarlemmermeer komt zelfs een heel nieuwe woonwijk in het westelijke,

natte deel dat grenst aan de bollenstreek. De huizen staan met hun 'voeten' in het water.

Bouwen met water 'Er komen steeds meer kansen voor bouwen met water', zegt Bert Satijn, directeur van het BSIK Programma Leven met Water, een subsidieprogramma dat wordt uitgevoerd door SenterNovem. 'We hebben immers woningen nodig en waterberging. Daarom zoek je niet naar mogelijkheden voor dure woningen met een megatuin aan de rand van de plas, want die locaties zijn slechts voor een enkeling weggelegd. Nee, je zoekt naar een plek voor een complete woonwijk waarin bouwen, waterberging en recreatie hand in hand gaan. Mooi wonen wordt zo voor meer mensen mogelijk.' Tijdens de tweede Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam waren ook enkele voorbeelden te zien van bouwvormen die bestand zijn tegen het wassende water. Er zaten heel futuristische ontwerpen tussen, zoals het Waterinsect, een huis op vier hoge smalle poten in het water. De Box in a box is een soort drijvende spons en Bladhuizen is de naam van een verzameling woningen die het water als een bladerdek bedekken. De ongewone ontwerpen zijn bedacht door studenten van het Berlage Instituut in Rotterdam en TU Delft.

Hete steden

Meer zomerse zwoele nachten, vooral in steden. Een Engelse studie toont aan dat de opwarming van de aarde in stedelijke gebieden veel sneller gaat dan op het platteland. Auto's en gebouwen verhitten de lucht, asfalt en beton houden de warmte 's nachts vast. Bossen, weilanden en akkers nemen daarentegen minder warmte op en laten die in de avond makkelijker los. Steden zijn zogenoemde warmte-eilanden. Dit effect wordt in de toekomst alleen maar groter, aldus Richard Betts van het Hadley Centrum voor Klimaatvoorspelling in Exeter. Steden warmen per decennium een halve graad meer op dan het platteland. Ook zullen er meer doden vallen onder mensen die niet goed tegen de zomerse hitte kunnen.

Huizen op palen Een ander ontwerp biedt een oplossing voor het hoge waterpeil van de IJssel. Ten zuiden van Kampen kan deze rivier haar overtollige water kwijt in een overlaat, die is ontstaan door verlaging van de dijk over zeshonderd meter. Het rivierwater zal om de zoveel jaren de Kampenseloedvlakte binnenstromen en er een waterplas van 5.300 hectare vormen. De woningen in het gebied zijn gebouwd op palen, vijftig centimeter boven het NAP. De bewoners van dit nieuwe moerasgebied kunnen genieten van een afwisselende leefomgeving. In een ander opzienbarend plan wordt een recreatiestad op stelten gebouwd op een vier kilometer lange zandbank voor de kust van Goeree. De bedenkers van dit project, Catamaran City, met onder meer visteelt en watersport als mogelijkheden, spreken over een bestaan in een avontuurlijke relatie met de natuur omdat wonen op deze plek niet honderd procent veilig is. De 'stad' zal regelmatig onder water verdwijnen.

Blauwalgbestrijding

Zwemmers die niet van chloorbaden houden, duiken liever in open zwemwater. Decennia lang stond gevaarlijk zwemwater gelijk aan geloosd gif, industrieel afvalwater en ongezuiverd rioolwater. Tegenwoordig ligt vooral natuurlijke verontreiniging op de loer. Blauwalgen spannen de kroon. Deze cyanobacteriën gedijen goed in warm water waarin niet te veel licht valt. De nazomer is hun glorietijd. Op het water zijn dan groene olieachtige strepen of een blauw schuimende smurrie zichtbaar, die op de kant rolt. Bij infectie wordt het vakantieplezier van zwemmers vergald door huiduitslag, mondzweren, geïrriteerde ogen en oren, misselijkheid of diarree. 'Doordat het vaker warm is, zullen we ook vaker te maken hebben met blau-

walgen', zegt stadsbioloog Tiny Arts van de gemeente Breda. Toch wil ze de plagen met de blauwalg niet automatisch koppelen aan klimaatverandering. Hoofdoorzaak is en blijft vermesting. Vooral geloosde fosfaten en nitraten zijn voedingsstoffen voor de algen. 'De vorming van blauwalgen in stedelijke vijvers en ander oppervlaktewater kun je het beste bestrijden door te zorgen voor voldoende doorstroming van het water.' Officieel zwemwater wordt regelmatig getest door provincies op bacteriële verontreiniging. Voor ander open water hebben de ANWB en stichting Reinwater de website www.meldpuntzwemwater.nl opgezet.